პროლეტარელნო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

ГАЗЕТИ ГАМОЦЕМУЛИ 1920 ГОДИДАН

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

№ 216 (18458) შაბათი, 18 სექტემბერი, 1982 წელი ფასი 3 კაპ.

მთლიანად შევინარჩუნოთ ჭირნახული

ტყიბულელები მუშაობენ სარატოველთა მაგალითისამებრ

სარატოვის ოლქის სახალხო დეპუტატთა თათანმამ გაცნობიერებული ინტერესი გამოიჩინა ტყიბულის ზონის სოფლის მშრომელებში, კოლმეურნეები და გადასამუშავებელ საწარმოთა მუშა-მოსამსახურეები გამოთქვამენ მზადყოფნას მთელი ძალით ჩაებან საკავშირო ლაშქრობაში, რომლის დევიზია „მთლიანად შეინარჩუნოთ ჭირნახული!“

— ახლა, როცა დაიწყო სოფლის მეურნეობის პროდუქციის დამზადება და გადამუშავება, — თქვა პარტიის ტყიბულის საქალაქო კომიტეტის პირველმა მდივანმა გ. ლორთქიფანიძემ, — ნამდვილად დროულია სარატოველთა პატრიოტული თათანმობა და მას ჩვენ გვერდს ვერ აუვლით. სწორად გვთავაზობენ „იზვესტიამი“ გამოქვეყნებული წერილის ავტორები, რომ საჭიროა დეპუტატთა ჯუფუფებისა და საგუშაგოების, სახალხო კონტროლიორების, „კომკავშირული პროექტორების“ აქტივისტებმა, ჟურნალისტებმა, მუშამ და სოფლის კორესპონდენტების ძალები ხუთწლედის მეორე წლის მოსავლის მთლიანად შენარჩუნებისათვის ბრძოლაში.

ტყიბულელებისათვის განსაკუთრებით აქტუალურია ხარისხოვანი ჩაის ფოთლის კრეფისა და მისი გადამუშავების პრობლემა. მეჩაიეების ვალდებულებაა 13 ათასი ტონა ხარისხოვანი ფოთლის დამზადება. აქ რამდენიმე წელია იპატოვიოლთა მაგალითით მოქმედებს სისტემა „პლანტაციი — ჩაის ფაბრიკა“. ეს წესი ხელს უწყობს აეტოტრანსპორტის გამართულ მუშაობას, აუჯობებს ნედლეულის გადამუშავებას, ამცირებს ჩაის ფოთლის დანაკარგებს. ახლახან ცუცხვათის კოლმეურნეობამ ააშენა ჩაის მიკროფაბრიკა, რაც მნიშვნელოვნად გაადვილებესებს ჩაის ფოთლის გადამუშავებას, შეამცირებს დანაკარგებისა და ტრანსპორტირების ხარჯებს, განტვირთავს ფაბრიკებს პიკის დროს.

ზონის ეკონომიკაში ერთ-ერთი წამყვანი დარგია მეხილეობა. ხეხილის ბაღებს 605 ჰექტარი უკავია. წელს მეხილეებმა სახელმწიფოს უნდა ჩააბარონ 8.200 ტონა ხილი, აქედან 1.600 ტონა ტურკოვანი. სტარტი კარგია. მეხილეებმა, რომლებიც ჩაბმული არიან სსრ კავშირის შექმნის მე-60 წლისთავის აღსანიშნავ შეჯიბრებაში, უკვე პირველი გამარჯვება მოიპოვეს — გადაჭარბით შეასრულეს საკავშირო ფონდში ტურკოვანი ხილის გაგზავნის დავალება. ასევე გადასამუშავებელ საწარმოებს ჩაბარდა 1400 ტონა ხილი. ხილის დამზადება გრძელდება.

საქმეში ჩახედულმა სპეციალისტებმა კარგად იციან, რომ ჯერ კიდევ მთლიანად არ არის გამოყენებული ამ მომგებიანი დარგის შესაძლებლობანი. საქმე ის გახლავთ, რომ ხილის ერთი ნაწილი მოუკრეფავი რჩება და ფუჭდება, იკარგება საზოგადოებრივი დოვლათი. ეს იმიტომ ხდება, რომ ზოგიერთ ბაღში ჯერ კიდევ არ არის შეყვანილი სამანქანო გზა, კოლმეურნეობებს არც ხარ-ურემი ჰყავთ მოწეული ხილის გასაზიდად.

ქალაქის მოსახლეობის საკარმიდამო ნაკვეთებში დიდძალი ხილი მოპყავს, მაგრამ მისი ჩაბარების საშუალება არა აქვთ. დღემდე რატომღაც ვერ მოგვგარდა ქალაქის ტერიტორიაზე ხილის მიმღები პუნქტის გახსნა.

ახლა ხილის დამზადების გაბურებული სეზონია, მაგრამ ქალაქის მაღაზიებში აშვიათად შეხვდებით გასასყიდად გამოტანილ ვაშლს, მსხალს, ატამს და სხვა ხილს. არადა, მოსახლეობის მოთხოვნილება ხილზე დიდია. საჯარო ორგანიზაციებმა ეს საკითხი უნდა მოაგვარონ.

ხილის ვაჭრობის ორგანიზება მნიშვნელოვნად განტვირთავს პიკის პერიოდში საკონსერვო მრეწველობას, რომელსაც არ ძალუძს, როგორც სამართლიანად წერენ სარატოველები, „გადახარბოს“ ხილის მთელი მოსავალი, რომელიც განუწყვეტლივ ნაკადად მოედინება ბაღებიდან ქარხნებში. ეს საკითხი სწრაფად უნდა მოგვარდეს. თავის დროზე რეალიზებული პროდუქციის ხომ იგივე შენახული პროდუქციის ტოლფასია. აი, ამ საკითხს განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიაქციონ დეპუტატთა კომისიებმა და სახალხო კონტროლიორებმა.

კიდევ ერთი აქტუალური, ეგრეთ წოდებული ნარჩენების გადამუშავებისა და გამოყენების საკითხი.

ქალაქის ზონაში დიდი ხანია აშენდა ხრესილის ხილ-კენკროვანთა დენინის ქარხანა. იგი სეზონში 7 ათას ტონამდე ხილს იღებს. ნედლეულის გადამუშავების შედეგ რჩება 2.500 ტონამდე ნარჩენი, ეგრეთ წოდებული ჩენნო, რომელიც მდინარეში იყრება და გარემოს აპუჭყიანებს, და ეს მაშინ, როცა შეიძლება ამ ნარჩენის პირუტყვის საკვებად გამოყენება. პრობლემის გადაწყვეტის გზაზე კარგი ხანია გადაიდგა ერთგვარი ნაბიჯი. შეიშავდა ჩენჩის გადასამუშავებელი სქემა და მოწყობილობა. ბევრი აარეგატი ადგილზეა მიტანილი, მაგრამ მათს დამონტაჟებასა და ამუშავებას საშვილი არ ადგია.

ქალაქის ხელმძღვანელობამ დიდი ღონისძიებები განახორციელა ხორცისა და რძის რესურსების გამოსაყენებლად, მაგრამ განა ყველაფერი გაკეთდა? რა თქმა უნდა, ჯერჯერობით არა. რეზერვების მოძებნა კვლავ შეიძლება. მოვიყვან მაგალითს: ზონის კოლმეურნეობებმა სახელმწიფოს უნდა მიაყიდონ სულ ცოტა 220 კილოგრამი წონის პირუტყვი და 85 კილოგრამი წონის ღორი. ასეთ წონას პირუტყვი მხოლოდ სასუქებულ პუნქტებში მიაღწევს. ისინი კი ჯერ-ჯერობით არც ერთ კოლმეურნეობაში არ არის მოწყობილი. ამიტომ მარტო პირუტყვის სუქების მოუგვარებლობის გამო წლის პირველ ნახევარში კოლმეურნეობებმა სახელმწიფოს 19 ტონა ხორცი დააკლეს.

გარკვეული რაოდენობის ხორცი იმის გამოც იკარგება, რომ სოფლებში არ ეგზისტირებ მოსახლეობის კუთვნილ პატარა ყვის მიმღები მოედნები, რომლებიც ოქტომბერი უნდა იყოს სასწორით, საკვებურებითა და სხვა ტექნიკური მოწყობილობით. ახლა დამამზადებელს და პირუტყვის მეპატრონეს შორი სოფლიდან პირუტყვი მიაყავთ ხორცკომბინატში, სადაც ფორმდება ყიდვა-გაყიდვის აქტი. ეს იწვევს მუშახელის მოცდენას წარმოების სფეროში. საჭიროა პირუტყვის მიმღები პუნქტები მიუახლოვდეს უშუალოდ წარმოებას, რაც გარდა იმისა, რომ მუშახელს გამოათავისუფლებს, შეამცირებს ხორცის დანაკარგებსაც.

გასულ ხუთწლედში ქალაქს კარგი სიახლე შეემატა — აშენდა რძის გადასამუშავებელი მექანიზებული საამქრო. ახლა ზონის ყველა კოლმეურნეობა დილა-საღამოს რძეს ამ საამქროში აბარებს. ფერმებიდან პროდუქციას კოლმეურნეობის ექსპედიტორი და ავტომანქანა ეზიდება. ეს მაშინ, როცა რძის საამქროს ეზოში უქმად დგას ორი რძემზიდი ავტომანქანა. თურმე სამე ის არის, რომ ფერმებში დღემდე ვერ დაამონტაჟეს რძის გასაცივებელი დანადგარები, რომლებიც რძეს უნარჩუნებს მაღალ ხარისხს, ზრდის პროდუქციის გამოსავლიანობას, ამცირებს დანაკარგებს.

მტკიცე საკვები ბაზის გარეშე მეცხოველეობის განვითარება რომ წარმოუდგენელია, ეს აქსიომაა და მტკიცება არ სჭირდება. წელს რაიონის კოლმეურნეობებმა გეგმით 5000 ტონა უხეში საკვები, 1000 ტონა სენაჟი და 7000 ტონა სილოსი უნდა დამზადონ, დღეისათვის კი დამზადებულია 1620 ტონა სენაჟი, გაცილებით მეტი, ვიდრე საგეგმო არის გათვალისწინებული. შესრულდება სილოსის დამზადების საგეგმო დავალებაც. ჯერ 2 ათასი ტონა თივის დამზადების საქმე. ეს იმიტომ, რომ ზოგიერთ კოლმეურნეობაში აკიაურებენ თივის აღების დაწყებას, ხელიდან უშვებენ ხელსაყოველ დროს, ეს კი ბალახის გადაშეფებასა და გაუხეშების იწვევს. საკვები კარგავს უფასოობას.

მოსაგვარებელია სოილის თესვა-მოყვანის საქმეც. ამჟამად ეს კულტურა 300 ჰექტარზე იფესება. მაგრამ კოლმეურნეობები მარცვლის ძალიან დაბალ მოსავალს იღებენ. საქმე ის არის, რომ არ ეძარა სოიის საშობრი ფარდულები, ამიტომ კოლმეურნეობათა გამგეობები შენაკვეთე კოლეურნეებს, გაშრობის მიზნით, სოიას შინ ატანენ. ასეთი მეთოდი სოიის განიავებას იწვევს.

ერთი სიტყვით, ყველა და ყველაფერი უნდა დავრეგულიროთ, რომ ხუთწლედის მეორე წლის მოსავალი უდანაკარგოდ ავიღოთ; უელებლივ დავაბინავოთ ყოველივე ის, რაც ადამიანთა დიდი გარჯით არის შექმნილი, ყველაფერი ვიღონოთ სსრ კავშირის სასურსათო პროგრამის განსახორციელებლად.

З. ЦИРКАЕИДЗЕ,
„კომუნისტის“ საკ. კორესპონდენტი.

„КОМУНИСТИ“ ЕЖЕДНЕВНО ПРИНИМАЕТ ПОДПИСКУ НА ВТОРОЕ ПОЛУГОДИЕ

რესპუბლიკის ნ ვ ი ლ ი

ВЕНЕРА საბჭოთა ქვეყანამ ნამდვილად საუკუნეთა ტოლი გზა განვლო. კომუნისტური პარტიის ხელმძღვანელობით სსრ კავშირში გაერთიანებული ხალხების რევოლუციურ-გარდამქმნელი საქმიანობის შედეგად აშენდა განვითარებული სოციალისტური საზოგადოება. სსრ კავშირის წლილი მსოფლიოს სამრეწველო წარმოებაში 1922 წლის ერთი პროცენტიდან ამჟამად ოც პროცენტამდე გაიზარდა. კიდევ უფრო განვითარდა სოციალისტური სოფლის მეურნეობა. არსებითად გაუჭრიხლდა ხალხის კეთილდღეობა. „ის, რასაც მიაღწია სოციალიზმმა სოციალურ-ეკონომიკურ განვითარებაში, ადამიანთა ეროვნების მატერიალური და კულტურული დონის ამაღლებაში, ნოელი ეპოქაა“, — ნათქვამია სკკპ ცენტრალური კომიტეტის დადგენილებაში „საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის შექმნის 60 წლისთავის შესახებ“.

ყოველი ჩვენი შრომითი გამარჯვება თანდათანგან მოკავშირე რესპუბლიკის ხეკითა აღმშენებლობით შრომის შედეგია. თითოეული რესპუბლიკის თავისი წვლილი შეაქვს ქვეყნის ეკონომიკაში და ეკონომიკა საბჭოთა ხალხის გეგმაზომიერი მეცადინეობით შექმნილ მძლავრ საწარმოო ძალებს. ქვეყანა ყოველ ლონეს ხმარობდა და ხმარობს თითოეული მათგანის სწრაფი აღმავლობისა და ნამდვილი აყვავებისათვის. ეს თანამიმდევრულად ინტერნაციონალისტური ხელმძღვანელი პოლიტიკა განუხრელად ხორციელდებოდა ჩვენნაირ ხალხებისა ერთ მეფეი ოსტატობის მანძილზე. ჯერ კიდევ პირველი ხუთწლიანი გეგმის შემუშავებისას ცხადი გახდა, რომ სსრ კავშირი ვერ აიშენებდა და განავითარებდა თავის სახალხო მეურნეობას, მთლიანად თუ არ გაითვალისწინებდა თავისი ვრცელი გეოგრაფიანების ბუნებრივ, ეკონომიკურ და ეროვნულ თავისებურებებს, არ განახორციელებდა მისი ცალკეული ნაწილების სპეციალიზაციას და სრულად არ გამოიყენებდა შრომის საერთო-საკავშირო დანაწილების უპირატესობებს. უკვე მაშინ აშკარა გახდა, რომ მხოლოდ ამ გზით შეიძლებოდა მიგვეღწია საზოგადოებრივი წარმოების ეფექტიანობისათვის.

ამიერ მონაწილეობა მიიღო რუსეთის მუშათა კლასმა შუა ჯოზის, ვაზახეთის ხალხთა ბედში. მისი წარგზავნილები ახალნდნენ შრომის ბანკის ბრძოლაში, აქტიურად ეხმარებოდნენ ამ რესპუბლიკებს სოციალისტური მრეწველობის შექმნაში, გულუხვად უზიარებდნენ თავიანთ მდიდარ გამოცდილებას, ცოდნას, ყველაზე თანამედროვე ტექნოლოგიებს. უანგარო დახმარების მეოხებით ბევრმა ხალხმა დამკვიდრა სოციალისტური მომავალი ისე, რომ გვერდი აუარა კაპიტალიზმს. ჩვენთან ისტორიაში პირველად მოისპო ისეთი ცნება, როგორიც არის ჩამორჩენილი ეროვნული განაპირა მხარე.

მოქმედი სოციალისტური ინტერნაციონალიზმი,—თქვა ამხანაგმა ლ. ი. ბრეჟნევმა — ეს არის უწინარეს ყოვლისა ჩვენს ყველა ხალხის პატიოსანი, სეთილსინდისიერი, ბეჯითი შრომა სიერთო კეთილდღეობისათვის, ეს არის უნარი დავაყენოთ საერთო-სახელმწიფოებრივი ინტერესები უწყვეტრივ, ადგილობრივ ინტერესებზე მაღლა, უპირველესყოფ ჩვენს ერთიანი სახალხო-მეურნეო კომპლექსის ზუსტი მუშაობა.

ხალხთა ერთიან ოჯახში დინამიკურად ვითარდება ყველა მოკავშირე რესპუბლიკის ეკონომიკა. თითოეულ მათგანს დღეს აქვს თანამედროვე მრეწველობა, სოფლის მეურნეობა, მეცნიერება, აყვავებული ყოფა. ექვსი ათწლეულის გამოცდილება დიდი ცენტრალიზებული ხალხთა მეურნეობის უპირატესობათა შესახებ ლენინური იდეების ნათელი დადასტურებაა. სამეურნეო შესაძლებლობათა გაერთიანებამ უზრუნველყო კოოპერაციისა. და სოციალიზაციის გაღრმავება, საწარმოო ძალების რაციონალური განაგება, თავისუფალი ეკონომიკური მანევრი. საერთო ხარგებლობა ხალხთა მეურნეობის ახალი ეტაპია ბევრად ადვილმატება თითოეული რესპუბლიკის შეცადინეობის უბრალო არითმეტიკულ ჯამს.

ქვეყნის ეკონომიკაში ყოველი რესპუბლიკის წვლილი მეურნეობა ახალი ორგანიზაციის დროს არსებობს როლს ასრულებს. მაგალითად, უკრაინის სს რესპუბლიკა აწარმოებს სსრ კავშირის სამრეწველო და სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის დაახლოებით მეხუთედს. უაზასეთს ქვეყანაში მეორე ადგილი უჭირავს ნავთობის მოპოვების, ზოლო მესამე — ელექტროენერგიის (ამომუშავების, ქვანახშირის მოპოვების, თუჯის, ფოლადის ნაგლინის წარმოების მიხედვით. მაგრამ საჭმე მარტო რაოდენობა როდია. ტექნიკური აღჭურვილობის, წარმოების ტექნოლოგიისა და პროდუქციის ხარისხის დონით მოწინავე მიჭეს მიაღწია რესპუბლიკამ ბელორუსიამ. უხტ-კამენოგორსკის კომბინატის ტყვია და თუთია, ბალაშოვის სამთამადნეულოენერგიული კომბინატის კალიუმენი ეტალონებად (არის მიჩნეული ლონდონის ფირადი ლიმონიუმის ბირჟაზე. ეს კი მხოლოდ ერთი მაგალითია იმისა, თუ როგორ აზრდეს რესპუბლიკის მძლავრი ინდუსტრია, რაოდენ დიდია მისი წვლილი ქვეყნის ეკონომიკაში. მაგრამ მაღალსარისხოვანი სამრეწველო პროდუქციის წარმოებაც და მთლიანად ეკონომიკის ეფექტიანობაც შეიძლებოდა კიდევ უფრო მაღალი ყოფილიყო, უკეთ რომ იყენებდნენ საწარმოო სიმძლავრეებს.

ხულ უფრო ფართოდ ვითარდება თანამშრომლობის ისეთი ფორმა, როგორიც რაიონი კომპლექსური სახალხო-სამეურნეო პროგრამების ერთობლივი განხორციელება. დნეპრპეტროს, მაგნიტკის, ყაზრის ტრადიციებს დღეს ავრძელებენ ისინი, ვინც ოთვისებს არაშავიწარნადგაგინი ზონის, ციმბირის სამდიდრეებს, ვინც თავის ძალ-ღონეს აშენარს საკოფლთაო-სახალხო მშენებლობის — ბაიკალ-ამურის მაგისტრალს. გავა წლები, მაგრამ ურღვევი მეგობრობის სიმბოლოდ სამუდამოდ დარჩება ამ მკიცე მხარეში მომე რესპუბლიკათა წარმომადგენლების მიერ ნაგებული ქალაქები და დაბები.

წარმატებით რომ განვახორციელოთ სკკპ XXVI ყრილობის წინასწარსახსულობანი, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1982 წლის ივნისის პლენუმის გადაწყვეტილებანი, რომელიც მოიწოდა სსრ კავშირის სახელმწიფოთა ბიჭითა ალმშენებლობით შრომის შედეგია. თითოეულ რესპუბლიკას თავისი წვლილი შეაქვს ქვეყნის ეკონომიკაში და ეკონომიკა საბჭოთა ხალხის გეგმაზომიერი მეცადინეობით შექმნილ მძლავრ საწარმოო ძალებს. ქვეყანა ყოველ ლონეს ხმარობდა და ხმარობს თითოეული მათგანის სწრაფი აღმავლობისა და ნამდვილი აყვავებისათვის. ეს თანამიმდევრულად ინტერნაციონალისტური ხელმძღვანელი პოლიტიკა განუხრელად ხორციელდებოდა ჩვენნაირ ხალხებისა ერთ მეფეი ოსტატობის მანძილზე. ჯერ კიდევ პირველი ხუთწლიანი (გეგმის შემუშავებისას ცხადი გახდა, რომ სსრ კავშირი ვერ აიშენებდა და განავითარებდა თავის სახალხო მეურნეობას, მთლიანად თუ არ გაითვალისწინებდა თავისი ვრცელი გეოგრაფიანების ბუნებრივ, ეკონომიკურ და ეროვნულ თავისებურებებს, არ განახორციელებდა მისი ცალკეული ნაწილების სპეციალიზაციას და სრულად არ გამოიყენებდა შრომის საერთო-საკავშირო დანაწილების უპირატესობებს. უკვე მაშინ აშკარა გახდა, რომ მხოლოდ ამ გზით შეიძლებოდა მიგვეღწია საზოგადოებრივი წარმოების ეფექტიანობისათვის.

ამიერ მონაწილეობა მიიღო რუსეთის მუშათა კლასმა შუა ჯოზის, ვაზახეთის ხალხთა ბედში. მისი წარგზავნილები ახალნდნენ შრომის ბანკის ბრძოლაში, აქტიურად ეხმარებოდნენ ამ რესპუბლიკებს სოციალისტური მრეწველობის შექმნაში, გულუხვად უზიარებდნენ თავიანთ მდიდარ გამოცდილებას, ცოდნას, ყველაზე თანამედროვე ტექნოლოგიებს. უანგარო დახმარების მეოხებით ბევრმა ხალხმა დამკვიდრა სოციალისტური მომავალი ისე, რომ გვერდი აუარა კაპიტალიზმს. ჩვენთან ისტორიაში პირველად მოისპო ისეთი ცნება, როგორიც არის ჩამორჩენილი ეროვნული განაპირა მხარე.

მოქმედი სოციალისტური ინტერნაციონალიზმი,—თქვა ამხანაგმა ლ. ი. ბრეჟნევმა — ეს არის უწინარეს ყოველისა ჩვენს ყველა ხალხის პატიოსანი, სეთილსინდისიერი, ბეჯითი შრომა საერთო კეთილდღეობისათვის, ეს არის უნარი დავაყენოთ საერთო-სახელმწიფოებრივი ინტერესები უწყვეტრივ, ადგილობრივ ინტერესებზე მაღლა, უპირველესყოფ ჩვენს ერთიანი სახალხო-სამეურნეო კომპლექსის ზუსტი მუშაობა.

ხალხთა ერთიან ოჯახში დინამიკურად ვითარდება ყველა მოკავშირე რესპუბლიკის ეკონომიკა. თითოეულ მათგანს დღეს აქვს თანამედროვე მრეწველობა, სოფლის მეურნეობა, მეცნიერება, აყვავებული ყოფა. ექვსი ათწლეულის გამოცდილება დიდი ცენტრალიზებული ხალხთა მეურნეობის უპირატესობათა შესახებ ლენინური იდეების ნათელი დადასტურებაა. სამეურნეო შესაძლებლობათა გაერთიანებამ უზრუნველყო კოოპერაციისა. და სოციალიზაციის გაღრმავება, საწარმოო ძალების რაციონალური განაგება, თავისუფალი ეკონომიკური მანევრი. საერთო ხარგებლობა ხალხთა მეურნეობის ახალი ეტაპია ბევრად ადვილმატება თითოეული რესპუბლიკის შეცადინეობის უბრალო არითმეტიკულ ჯამს.

ქვეყნის ეკონომიკაში ყოველი რესპუბლიკის წვლილი მეურნეობა ახალი ორგანიზაციის დროს არსებობს როლს ასრულებს. მაგალითად, უკრაინის სს რესპუბლიკა აწარმოებს სსრ კავშირის სამრეწველო და სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის დაახლოებით მეხუთედს. უაზასეთს ქვეყანაში მეორე ადგილი უჭირავს ნავთობის მოპოვების, ზოლო მესამე — ელექტროენერგიის (ამომუშავების, ქვანახშირის მოპოვების, თუჯის, ფოლადის ნაგლინის წარმოების მიხედვით. მაგრამ საჭმე მარტო რაოდენობა როდია. ტექნიკური აღჭურვილობის, წარმოების ტექნოლოგიისა და პროდუქციის ხარისხის დონით მოწინავე მიჭეს მიაღწია რესპუბლიკამ ბელორუსიამ. უხტ-კამენოგორსკის კომბინატის ტყვია და თუთია, ბალაშოვის სამთამადნეულოენერგიული კომბინატის კალიუმენი ეტალონებად (არის მიჩნეული ლონდონის ფირადი ლიმონიუმის ბირჟაზე. ეს კი მხოლოდ ერთი მაგალითია იმისა, თუ როგორ აზრდეს რესპუბლიკის მძლავრი ინდუსტრია, რაოდენ დიდია მისი წვლილი ქვეყნის ეკონომიკაში. მაგრამ მაღალსარისხოვანი სამრეწველო პროდუქციის წარმოებაც და მთლიანად ეკონომიკის ეფექტიანობაც შეიძლებოდა კიდევ უფრო მაღალი ყოფილიყო, უკეთ რომ იყენებდნენ საწარმოო სიმძლავრეებს.

ხულ უფრო ფართოდ ვითარდება თანამშრომლობის ისეთი ფორმა, როგორიც რაიონი კომპლექსური სახალხო-სამეურნეო პროგრამების ერთობლივი განხორციელება. დნეპრპეტროს, მაგნიტკის, ყაზრის ტრადიციებს დღეს აგრძელებენ ისინი, ვინც (ოთვისებს არაშავიწარნადგაგინი ზონის, ციმბირის სამდიდრეებს, ვინც თავის ძალ-ღონეს აშენარს საკოფლთაო-სახალხო მშენებლობის — ბაიკალ-ამურის მაგისტრალს. გავა წლები, მაგრამ ურღვევი მეგობრობის სიმბოლოდ სამუდამოდ დარჩება ამ მკიცე მხარეში მომე რესპუბლიკათა წარმომადგენლების მიერ ნაგებული ქალაქები და დაბები.

წარმატებით რომ განვახორციელოთ სკკპ XXVI ყრილობის წინასწარსახსულობანი, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1982 წლის ივნისის პლენუმის გადაწყვეტილებანი, რომელიც მოიწოდა სსრ კავშირის სახელმწიფოთა ბიჭითა ალმშენებლობით შრომის ნაყოფი, (ეს ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი ამოცანა

პარტიული ცხოვრება:

მიმდინარეობს ანგარიშგება-არჩევნები

მთავარია ზნეობრივი რეზერვი

- **გბრძენ მეზღვაური კომუნისტები**
- **ერთი მრავალთაგანი**
- **ეკიპაჟების შუქ-ჩრდილები**

საქართველოს საზღვაო სანაოსნო ჩვენი ქვეყნის სანაოსნოა შორის ყველაზე ახალგაზრდაა. მიუხედავად ამისა, საზღვაო ფლოტის სამინისტროს ბაზებში ერთ-ერთი მოწინავეა. გასული პერიოდში სანაოსნომ ხუთჯერ დაიმსახურა სსრ კავშირის საზღვაო და სამდინარო ფლოტის სამინისტროს გარდამავალი წითელი დროშა. არ ყოფილა კვარტალი, საკავშირო სოციალისტურ შეჯიბრებაში საქართველოს საზღვაო სანაოსნოს რამდენმე ხომალდს რომ არ გაემარჯვოს. ასე მოხდა ამჟერადაც. მიმდინარე წლის განვლილ პერიოდში სოციალისტურ შეჯიბრებაში გაიმარჯვა უკვე მოპოვეს „ნიკოლოზ კოზნეტსკის“, „ფალიეკი. მახარაძის“, „ხერსონის“, „ალეკსეევის“, „ალეკსანინის“ ეკიპაჟებმა.

სანაოსნომ მეთერთმეტე ხუთწლედის პირველი წელწადი წარმატებით დაამთავრა, ხოლო 1982 წლის 8 თვის გეგმა 103,5 პროცენტით შესრულდა. ამ ხნის მანძილზე მან 4363 ტონა საწვავი დაზოგეს. სანაოსნოს საერთო წარმატებებში დიდი ხომალდების ეკიპაჟთა წვლილი. 74 პირველადი პარტიული ორგანიზაციიდან 50 მეტრაც ეკიპაჟებზე მოდის. სანაოსნოს კომუნისტების თითქმის 70 პროცენტი ფლოტი მუშაობს, ყოველი მეოთხე მეზღვაური კომუნისტია.

საქართველოს სანაოსნოს ხომალდები მსოფლიოს თითქმის ყველა ზღვასა და ოკეანეს სერავენ. მუშაობის თავისებურმა სპეციფიკამ, სიბაზრო ნავსადგურთან ტერიტორიულმა დაშორებამ გააპირობა ის, რომ შორეული ცურვის გემებზე ეკიპაჟები დიდწყო ანგარიშგება-არჩევნები. სიმორის მიუხედავად, მათ საკრებულოს საზღვაო სანაოსნოს პარტიული კომიტეტის კონტროლი თბომავალ „ეუთაისის“ პარტიული ორგანიზაცია ფლოტში ერთ-ერთი მსგავლი და მოწინავე ორგანიზაციაა. როცა ხომალდზე ანგარიშგება-არჩევნები ტარდებოდა, მაშინ „ეუთაისი“ შეეცალა წყლებში იმყოფებოდა.

რა გაკეთდა მოლიანად მეთერთმეტე ხუთწლედში და, კერძოდ, საანგარიშო პერიოდში, რა კეთდება სკკპ XXVI ყრილობის, მაისის პლენუმის მიერ დასახული გეგმების შესასრულებლად? როგორ გარდაქმნან მუშაობას რეკუპერლიკის პარტიული ორგანიზაციების მდივნების კრების შესაბამისად? რა წარმატებებით ეგებენ ბიან საქმეთა კავშირის შექმნის 60 წლისთავს? — ამ საკითხებზე გაიმართა სკა-ბაასი. გემის პარტბიუროს მდივნის ი. ინნანის შინაარსიანმა მოხსენებამ განსაზღვარა კრების სამუშაოთ ტომი.

პარტბიუროს მდივანმა საანგარიშო მოხსენებაში ეკიპაჟის, პარტბიუროს თითოეული წევრის მიერ გაწეული მუშაობის სრულყოფილი სურათი წარმოადგინა. მდივანმა დასაკუთრებით გაამახვილა ყურადღება იმაზე, თუ როგორი რეგირება მოჰყვა წინა საანგარიშო კრებაზე გამოთქმულ კრიტიკულ შენიშვნებს, როგორ გადაწყდა მაშინ წამოჭრილი პრობლემები. მაგალითად, „ზარშან კომენსატებმა მოითხოვეს გემზე ამაღლებულიყო ტექნიკური სწავლებისა და თითოეული მატროსის პროფესიული ოსტატობის დონე. ამ მხრივ ბევრი რამ გაკეთდა. მაგრამ მდივანმა კრიტიკულად ისიც აღნიშნა, რომ სახლიო კონტროლის ჯგუფის მუშაობა კვლავაც ნაკლოვანებებით ხასიათდება.

კრებაზე აღინიშნა, რომ 3-4 წელია ეკიპაჟის არც ერთი წევრი შემჩნეული არ ყოფილა უკანონო საგალუტო ოპერაციებში. მეზღვაურებმა ეს ფაქტი ერთ-ერთ მსგავლ ადგილად ჩაუთვალეს. ეს ფაქტი ეკიპაჟის ორგანიზაციულ-პარტიულ ცხოვრებაში ერთ-ერთ ადგილ-ადგილ ადგილ-ადგილ ადგილ-ადგილ

ᲩᲮᲝᲠᲬᲧᲣᲚᲗᲐ ᲛᲘᲚᲘᲝᲜᲔᲑᲘ

ᲩᲮᲝᲠᲬᲧᲣᲚᲘᲡ რაიონში უკანასკნელი წლების მანძილზე ბევრი სახიკეთო ᲫᲪᲐ მოხდა. საკმარისია თქვას, რომ 1975 წელთან შედარებით 1980 წელს რაიონის შემოსავალი 17 მილიონის მანეთიდან 80 მილიონ მანეთამდე გაიზარდა, შრომან კი 88 მილიონ მანეთს გადაუჭარხა. წელიწადს ᲩᲮᲝᲠᲬᲧᲣᲚᲘᲡ მეჩაიეებმა ᲐᲘᲚᲘᲡᲗᲕᲘᲡ 5 მილიონი მანეთის ᲦᲘᲜᲘᲗᲘᲡ პროდუქციის გამოშვება, სულ კი აწარმოეს 89 მილიონ 200 ათასი მანეთის პროდუქციის. ახალი რეᲠᲘᲝᲜᲘᲡ ᲐᲛᲬᲐᲠᲝᲕᲐᲜᲘᲡ მეთერთმეტე ᲮᲣᲗᲬᲚᲘᲡᲗᲐᲕᲘᲡ ᲑᲝᲚᲝᲡ რაიონის შემოსავალი 90 მილიონ მანეთამდე გაიზრდება, ᲮᲝᲚᲝᲡ ᲞᲘᲠᲩᲘᲠᲔᲚᲘᲢᲐᲕᲘᲗ 100 მილიონ მანეთს მიაღწევს.

თუ როგორ, რა ᲮᲔᲠᲮᲘᲗᲘᲗᲐᲗ და ᲛᲔᲗᲝᲓᲘᲗᲘᲗ მიაღწევენ ᲧᲕᲝᲚᲔᲑᲘ ᲐᲛᲐᲚᲘ რაიონის შრომელები, ᲐᲡ საკითხზე „ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲘᲡ“ ᲡᲞᲔᲪᲘᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲠᲔᲡᲞᲝᲜᲓᲔᲜᲢᲘ ᲠᲘᲩᲐᲠᲓ ᲐᲡᲐᲠᲚᲘᲡ ᲛᲘᲡᲐᲪᲔᲛᲘ ᲩᲮᲝᲠᲬᲧᲣᲚᲘᲡ ᲠᲐᲝᲜᲘᲡ ᲞᲐᲠᲢᲘᲣᲚᲘ ᲝᲠᲒᲐᲜᲘᲖᲐᲪᲘᲔᲑᲘᲡ ᲚᲘᲓᲘᲠᲘ ᲓᲐᲕᲘᲗ ᲯᲘᲜᲯᲘᲗᲐᲕᲐ.

ᲡᲐᲥᲐ ცენტრალური კომიტეტის და საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის თანამედროვე აგრარული პოლიტიკის კურსი და მისი პრინციპული გეზი საფუძვლად დაედო ᲩᲮᲝᲠᲬᲧᲣᲚᲘᲡ რაიონის 1981–1985 წლების და 1990 წლამდე პერიოდის სასურსათო პროგრამის შემუშავებას. ᲒᲐᲒᲠᲫᲔᲚᲘᲡᲬᲘᲜᲗᲐᲜ მიღწეული შედეგებიც, რომელთა ᲠᲘᲗᲘ ანალიზის საფუძველზე გადესაზღვრეთ წარმოების ზრდის პერსპექტივები. 1975 წელთან შედარებით 1980 წელს სოფლის მეურნეობის პროდუქტების წარმოებამ და სახელმწიფოსთვის მიყიდვამ მართლაც 17 მილიონი მანეთიდან 30 მილიონ მანეთს მიაღწია. ზრდის ასეთი ტემპი ერთ-ერთი საუკეთესოა რესპუბლიკაში.

მიუხედავად მიღწეულისა, სოფლის მეურნეობის პროდუქტების წარმოებისა და დამზადების შემდგომი გადიდებისთვის ᲧᲕᲔᲚᲐ რეზერვი დღემდე მაქსიმალურად არ არის ამოქმედებული. ᲯᲣᲠ კიდევ მეტია სასოფლო-სამეურნეო კულტურების მოსავლიანობა და პირუტყვის პროდუქტიულობა. განსაკუთრებულ ყურადღებას მოითხოვს მეცხოველეობისთვის საკვები კულტურების წარმოება შემდგომი ინტენსიფიკაცია. კიდევ უფრო უნდა გაუმჯობესდეს პირუტყვის ჯიშობრივი შემადგენლობა, აგრეთვე უნდა მივაღწიოთ, რომ სოფლად მცხოვრებ ᲧᲕᲔᲚᲐ ᲙᲘᲛᲚᲘᲡ ᲯᲘᲣᲯᲘᲗ ᲤᲣᲠᲘ და ᲤᲣᲠᲬᲐᲛᲘᲗ.

რაიონის სასურსათო პროგრამის შედგენის პროცესში გამოიკვეთა ახალი შესაძლებლობანი, რეზერვების ძიებისა და გამოყენების გზები და ᲧᲕᲔᲚᲘᲡᲔᲑᲘ ᲐᲛᲘᲡ საფუძველზე შემუშავდა სპრძოლო მიზნები. 1990 წლისათვის ჩაის ხარისხოვანი ფოთლის დამზადება 1980 წელს მოკრეფილი 24 ათასი ტონის ნაცვლად გაიზრდება 35 ათას ტონამდე, ხილის მოსავალი — 5 ათასი ტონიდან 10 ათას ტონამდე. სიმინდის მარცვლის წარმოების ზრდა გათვალისწინებულია 5.500 ტონამდე, ნაცვლად 1981 წლის ფაქტობრივად წარმოებული 3.700 ტონისა. ᲒᲘᲗᲐᲜᲐᲮᲚᲔᲑᲘᲗ, მიდინარე ᲮᲣᲗᲬᲚᲔᲣᲚᲘ ᲑᲝᲚᲝ წლისათვის ხორცის დამზადება გავადიდოთ 1.231 ტონიდან 2.200 ტონამდე, რძისა — 2.170 ტონის ნაცვლად 3.500 ტონამდე, კვერცხისა — სამჯერ და იგი 9 მილიონ ცალს მიაღწევს. ᲧᲕᲝᲚᲔᲣᲚᲐᲓ მოსახლეობისთვის კოოპერირებით გათვალისწინებულია დამზადდეს 800–900 ტონა ᲧᲝᲠᲪᲘ ხორცი. აღნიშნული პროგრამის განხორციელების შედეგად სოფლის მეურნეობის პროდუქციის წარმოება ფულად გამოსახულებით 1985 წელს 40–42 მილიონ მანეთს მიაღწევს.

სასურსათო პროგრამის განხორციელებისთვის ბრძოლაში, როგორც მუშაობის გამოცდილებამ უკვე დაგვარწმუნა, დადად გვიჭირს ᲧᲕᲔᲚᲐ სოფლის მეურნეობის საწარმოო გაერთიანების შექმნა და მისი დებულებით მიღებული უფლებების ეფექტური გამოყენება. საზოგადოებრივი წარმოების ზრდასთან ერთად გაერთიანების ძირითადი ამოცანა გახდა მოსახლეობაში არსებული რეზერვების მაქსიმალური გამოყენება, რისთვისაც რაიონში დაინერგა სოფლის მეურნეობის პროდუქტების წარმოებაში მოსახლეობასთან კოოპერირების ფორმა. მას მხარეთა სახელმეკრულებო საფუძველზე დაერდნობით საზოგადოებრივი ხასიათი ენიჭება.

და მმს ბევრი მიმდევარი გიუჩნდა. შარშან კოოპერირების წესით ᲓᲐᲒᲔᲚᲘ 2.340 სულ ᲧᲝᲠᲪᲘ. ᲐᲛᲐᲓᲐᲛᲘ 2.700 სულს ᲕᲘᲣᲤᲘᲗᲔᲑᲓᲘᲗ. ᲬᲚᲔᲑᲘᲗ 8 თვეში სახელმწიფოს მიეყიდა 1.156 სული, ანუ 105 ტონა ᲧᲝᲠᲪᲘ.

საწარმოო გაერთიანებამ დებულებით მინიჭებული უფლებების გამოყენებით მოაწესრიგა ჩაის ფაბრიკებში საზოგადოებრივი მეურნეობებიდან მოვლიანეული მუშების შრომადღის ანაზღაურების სახით გაეცემა 273 ათასი მანეთი, რის შესახებაც შემუშავებულია შესაბამისი დებულება. ამ დებულებით ᲠᲝᲒᲝᲠᲘ ᲛᲝᲜᲐᲪᲘᲔᲑᲘᲡᲐ და ჩაის ფაბრიკების ინტერესები — საბოლოო შედეგებზე — ერთმანეთს ემთხვევა. წინაადგილ შემოხვევაში მათ მიმართ ვრცელდება ეკონომიკური სანქციები. ჩაის მრეწველობის მუშაკებს ამ მხრივ პირველი შედეგები უკვე აქვთ. 1981 წელს 1980 წელთან შედარებით გამოშვებული ᲮᲔᲚᲛᲝᲬᲘᲤᲝ ᲬᲚᲘᲡ „თაიგულის“ გამოშვება გაიზარდა 176 პროცენტით, უმაღლესი პირველისა („ექსტრა“) — 171,5 პროცენტით, უმაღლესი მეორე ხარისხისა — 138,2 პროცენტით.

ᲩᲔᲜᲗᲐᲜ გაერთიანება შედარებით ᲯᲔᲜᲐᲚ შეიქმნა. მიუხედავად ᲐᲛᲘᲡᲐ, ᲐᲑᲐᲨᲘᲡა და ᲛᲐᲮᲐᲠᲐᲫᲘᲡ რაიონების გამოცდილების გამოყენებით ᲑᲔᲠᲘ სასიკეთო სიახლე ᲓᲐᲜᲔᲠᲓᲐ. მაგალითად, ღესიჩინის რესთაველის სახელობის ჩაის საბჭოთა მეურნეობაში და ნაფიჩხოვოს მარქსის სახელობის კოლმეურნეობაში ჩაის მრეწველობასთან პარტნიორობით აშენდა და საგესლოოფაციალურ გადაეცა ორი მოკოფაბრიკა, რომლებიც წელიწადში 6 ათას ტონა ნედლეულს გადამუშავებენ. ᲐᲛᲐᲡᲗᲐᲜ შეიქმნა ᲐᲛᲘᲡ პირობები, რომ რაიონში მოხსნას დისპრეპარკეა ჩაის წარმოებისა და გადამუშავების შორის. ასევე მრეწველობასთან ურთიერთთანამშრომლობით, სპეციალურად შედგენილ პროექტის შესაბამისად, შესრულდა ხაბუმის ღენინის სახელობის კოლმეურნეობის ᲩᲐᲘᲡ ᲛᲝᲠᲬᲘᲤᲝᲑᲘᲡ ᲠᲔᲙᲝᲜᲡᲢᲠᲣᲥᲪᲘᲐ. ᲛᲐᲒᲐᲚᲘᲗᲐᲓ, ᲠᲝᲛᲚᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲛᲘᲬᲘᲗᲘᲡ ᲠᲔᲙᲝᲜᲡᲢᲠᲣᲥᲪᲘᲐ ᲩᲐᲘᲡ ᲤᲐᲑᲠᲘᲙᲘᲡ ᲛᲘᲡᲐᲪᲔᲛᲘᲗ ᲓᲐᲛᲐᲢᲔᲑᲘᲗ ᲓᲐᲛᲐᲢᲔᲑᲣᲚᲘ ᲤᲣᲜᲥᲪᲘᲔᲑᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲦᲬᲔᲣᲚᲘ. ᲐᲡᲔᲗᲘ ᲠᲔᲠᲝᲜᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲪᲓᲘᲚᲔᲑᲐ ᲛᲝᲛᲐᲕᲚᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲛᲜᲘᲨᲕᲜᲔᲚᲝᲕᲐᲜᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲓᲐᲡᲐᲯᲔᲠᲘ.

ᲩᲮᲝᲠᲬᲧᲣᲚᲗᲐ ᲛᲘᲚᲘᲝᲜᲔᲑᲘ

მეურნეობები ეხმარებიან კოოპერირებაში ჩამბულ პირებს საშენი მასალებით, უფასო ვეტერინარული მომსახურებით, ეძლევიან კომბინირებული საკვები. იმის გათვალისწინებით, რომ საკვებით უზრუნველყოფის საქმეში არის გარკვეული სიძნელეები, მცირემოწიანობის გამო დამატებითი რეზერვების ამოქმედება შეზღუდულია, ხოლო ვინაიდან რაიონი მდიდარი ტყეებით (გვერდება 22 ათასი ჰექტარი), დაინერგა კოოპერირებაში მყოფი ღორის მთელი რაოდენობის, 40-50 კილოგრამში საშუალო წონის მიღწევის შემდეგ, ტყის საფოფთ გამოიკვება. რამდენიმე ოჯახის ჯგუფებად შეამხანაგებით ორგანიზებულად გაპაყავთ ტყეში ღორები და მორიგეობით იაფი საკვები (წაბლი, რკო, მაყალი, ჰანტა და სხვ.) ასუქებენ, რაც პრაქტიკულად ხელსაყრელი გამოდგა

ᲐᲗᲐᲡᲘᲐᲜᲘ მანეთი, რის შესახებაც შემუშავებულია შესაბამისი დებულება. ამ დებულებით ᲠᲝᲒᲝᲠᲘᲗᲐᲜᲐᲓᲐᲜ ᲐᲠᲘᲡ ᲤᲐᲑᲠᲘᲙᲘᲡ ᲘᲜᲢᲔᲠᲔᲡᲘ — ᲡᲐᲑᲝᲭᲝᲡ შედეგებზე — ᲔᲠᲗᲘᲐᲜᲘ ᲘᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲔᲑᲘᲗ ᲓᲐᲘᲜᲢᲔᲠᲔᲡᲔᲑᲣᲚᲘᲐ. ᲩᲐᲘᲡ ᲛᲠᲔᲬᲕᲔᲚᲝᲑᲘᲡ ᲛᲣᲨᲐᲙᲔᲑᲘ ᲣᲩᲠᲣᲚᲔᲑᲘᲡ ᲡᲐᲛᲣᲨᲐᲝᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝ ᲓᲐᲛᲐᲢᲔᲑᲘᲗ ᲨᲔᲛᲝᲛᲐᲕᲚᲘᲡ ᲡᲘᲛᲫᲘᲚᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲦᲬᲔᲣᲚᲘᲡ ᲨᲔᲛᲗᲮᲕᲔᲕᲐᲨᲘ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲐᲡ ᲐᲠᲘᲡ ᲓᲐᲬᲧᲔᲑᲣᲚᲘ. ᲛᲔᲠᲕᲔ ᲛᲮᲠᲘᲗ ᲐᲠᲘᲡ ᲐᲛᲐᲦᲚᲔᲑᲣᲚᲘ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑ

ნიკო ლორთქიფანიძის დაბადების 100 წლისთავისათვის

ემზადებიან თანამემამულენი

ქალაქ წყალტუბოში და სოფელ ჩუნეშში, სადაც დაიბადა გამოჩენილი ქართველი მწერალი ნიკო ლორთქიფანიძე, დიდი სამზადისია ღირსეული თანამემამულის 100 წლისთავის აღსანიშნავად.

საკავშირო კორესპონდენტმა ვ. გაბრიაძემ სთხოვა პარტიის წყალტუბოს საქალაქო კომიტეტის პირველ მდივანს ნუნუზარ აფალიანს დაწერილებით ეამბნა ამის შესახებ.

სურათებზე: მარცხნიდან: კოლაუ ნადირაძე, ნიკო ლორთქიფანიძე და მიქელ პატარაძე; ნიკო ლორთქიფანიძის სახლ-მუზეუმი სოფელ ჩუნეშში. (საქინფორმის ფოტოკორესპონდენტი).

— **ქართული** პროზის ბრწყინვალე ოსტატის იუბილესთვის მზადება დიდი ხანია დაიწყეთ. ჩვენი მთავარი სახლურნეი ის იყო, რომ აღგვეფიქრა სოფელ ჩუნეშში მწერლის მამის სახლი და კარ-მიდამო იმ სახით, როგორიც იგი გასული საუკუნის ოთხმოცდაან წლებში იყო. მალე უკვე დამთავრდება ძირითადი სარესტავრაციო და სამშენებლო სამუშაოები.

სახლში, სადაც მწერალი დაიბადა, მოეწყობა გამოფენა, რომელიც ასახავს ნიკო ლორთქიფანიძის ცხოვრებისა და შემოქმედების ყველა ეტაპს. აქ წარმოდგენილი იქნება მდიდარი ფოტომასალა, მწერლის წიგნების გამოცემები, თარგმანები სხვა კავეშრის ხალხთა ენებზე, პერიოდული გამოცემები, რომლებშიც გამოქვეყნებულია მისი ნაწარმოებები, ხელნაწერები, ლორთქიფანიძეების ოჯახის ძველი ისტორიული დოკუმენტები. ექსპოზიცია დამთავრებულს გაიცნობს არა მარტო მწერლის ცხოვრებასა და შემოქმედებას, არამედ დასავლეთ საქართველოში ცნობილი მისი დიდი ოჯახის წევრების ისტორიასაც, ოჯახის უფროსს — მეფის ლორთქიფანიძეს, რომელთანაც მეგობრობდნენ ილია ჭავჭავაძე, აკაკი წერეთელი, ვაჟა-აფშაველი, კირილე ლორთქიფანიძე სხვა ქართველი მწერლები და საზოგადო მოღვაწეები. ოჯახთან ნათესაური ურთიერთობა ჰქონდა გამოჩენილ რეჟოლუციონერს სამი წულაკიძეს, თვალსაჩინო ქართველ ლექსიკოგრაფსა და საზოგადო მოღვაწეს ილია ჭყონიას, ცნობილ საზოგადო მოღვაწეს ნესტორ თავდგარიძეს. ნიკო ლორთქიფანიძის მერეე — უმცროსი შვილი იყო. მწერლის უფროსი ძმა იასონი იყო ქართული უნივერსიტეტის ერთ-ერთი უფროსდებული, ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების უკანასკნელი თავმჯდომარე, კუბატელური შრომის „ქვეშე ქართლს“ — ორი ტომის ავტორი, პირველი ქართული საბეჭდოთა ბანკის მმართველი, ცნობილი საზოგადო მოღვაწეები და ლიტერატორები იყვნენ მწერლის ხუთი დაც. მათგან ორმა პირველად თარგმნა ქართულ ენაზე სენკევიჩის წიგნი „ბარტეკ უძლეველი“.

ეს გამოფენა ისე, გვინდა მოვაწყოთ, რომ დამთვალიერებლებს სრული წარმოდგენა აქონდეთ იმაზე, თუ რა როლი შესრულა მერან ლორთქიფანიძის ოჯახმა XIX საუკუნის დამლევსა და XX საუკუნის დამდეგის საქართველოს საზოგადოებრივ ცხოვრებაში.

გიუზეიადენლად შეგვიძლია ვთქვათ, რომ ნიკო ლორთქიფანიძის სახლ-მუზეუმი ერთ-ერთი პოპულარული კულტურული დაწესებულება გახდება ჩვენს ზონაში. მისი დათვალიერება შეტანილია ქალაქ წყალტუბოს სტუმრების კულტურული მომსახურების პროგრამაში, ქალაქსა, სადაც ყოველწლიურად ქვეყნის ყველა კუთხიდან ჩამოსული 100 ათასზე მეტი კაცი ისვენებს და მკურნალობს. სახლ-მუზეუმის დამთვალიერებენი გაეცნობიან არა მარტო ნიკო ლორთქიფანიძის შემოქმედებას, არამედ ქართული ლიტერატურის ტრადიციებსა და სათავეებსაც, იმ პოპულარობას, რომელიც მას საქართველოსაგან აქვს მოპოვებული ჩვენს ქვეყანაში და საზღვარგარეთ.

სახლ-მუზეუმის ეზოში შენდება 300-ადგილიანი ღია ესტრადა. აქ გაიმართება ლიტერატურული დღეები და საღამოები, თეატრალური წარმოდგენები, „კოკერტები. ერთი სიტყვით, შეეცდებიან სახლ-მუზეუმი კულტურული ცხოვრების ცენტრად გადავაქციონთ.

როგორც ცნობილია, ნიკო ლორთქიფანიძე დაიბადა 17 სექტემბერს. ვეარაფლობთ, ყოველწლიურად სექტემბრის დამლევს მოგაწყოთ ლიტერატურული დღესასწაულები მწერლის პატივსაცემად.

ჯერჯერობით სამშენებლო სამუშაოები არ დამთავრებულა. მაგრამ სახლ-მუზეუმში უკვე მოდან მრავალრიცხოვანი დამთვალიერებლები, რაიონის მშრომელთა, ახალგაზრდობის წარმომადგენლები, რომლებიც თვითონ მონაწილეობენ ამ საქმეებში, რაც ქართული ლიტერატურის ელასიკოსისადმი სიყვარულის დადასტურებაა.

წყალტუბოში დაიდგმება ნიკო ლორთქიფანიძის ბიუსტი, ქალაქის ერთ-ერთ სკოლას მიენიჭება მწერლის სახელი.

წყალტუბოს მშრომელები უდიდესი მადლიერების გრძნობით აღიქვამენ იმ ღონისძიებებს, რომლებიც იუბილესთან დაკავშირებით ხორციელდება მწერლის სამშობლოში.

საუბრის დასასრულს ნ. ავალიანმა თქვა:

— საიუბილეო დღეებში წყალტუბოსა და სოფელ ჩუნეშში გაიმართება დიდი სახალხო დღესასწაულები. წყალტუბოს მშრომელები უმასპინძლებენ სტუმრებს და მიესალმებიან ყველას, ვინც პატივს სცემს დიდი მწერლის ხსოვნას, უყვარს მისი შემოქმედება, შობილიერი ლიტერატურა. ექვი არ არის, რომ სსრ კავშირის შემქმნის 60 წლისთავის წელს გამართული საიუბილეო დღესასწაულები გადაიქცევა მრავალეროვანელი საბჭოთა ლიტერატურის ნამდვილ ზეიმად, სსრ ჯოთა ხალხების მეგობრობის ზეიმად.

გრძელი ავტოგრაფი

1936 წლის ზამთარია.

ოპერის პირდაპირ რუსთაველის გამზირიდან მთაწმინდისაკენ მიმავალი ალ. ჭავჭავაძის ქუჩის ალმარი მთლიანად მოყინულია.

სადღაც უკახმეთან მწერლებს, მამას აციალებენ.

ჭავჭავაძის ქუჩასთან რომ მივიდნენ, მიქელ პატარაძემ და ალექსანდრე ეუთათელმა ნიკო ლორთქიფანიძე მოყინულ ალმარზე, ღამე მარტო არ გამოუშვეს, რადგან ჩვენი სახლი სულ ზეგით, ქუჩის ბოლოში იყო და ამოსავლენი.

გზადაგზა, თოვლი, მიქელ პატარაძე, როგორც ალპინისტი თანამგზავრებს, განსაკუთრებით კი ნიკოს ეხმარებოდა და რჩევას აძლევდა, როგორ უნდა იქნეო მოყინულ ქვაფენილზე, ამ რჩევა-დარიგებაში მიქელს თვითონვე დაუხლეტა ფეხი და დაეცა ის, სადაც ხეხვებმა თავისუფლად გაიარეს. ამ შემთხვევის გამო იქ შეზარხოშებულებს ბევრი ოთხუნჯიანთ და უცინიოთ მიქელის ალპინისტობაზე.

სახლთან რომ მივიდნენ, ნიკომ თანამგზავრები არ გაუშვა, სახლში შემოიპატიჟა, პალტოებს რომ იხდიდნენ, ალმოჩნდა რომ მიქელს რაღაც ნიგნი დაჰკარგოდა, ალბათ მაშინ, როდესაც დაეცა.

მეგობრულ მასლაათში ვახშამი გაგრძელდა. ცოტა კიდევ დალიეს. ვინაიდან ეს უკვე საკმაოდ ვგიანი იყო, სტუმრებს ჩვენთან ღამის გათევაც კი შესთავაზეს, მაგრამ მათ ამაზე კატეგორიული უარი განაცხადეს.

წასვლის წინ სტუმრებმა ნიკოს სთხოვეს ეწერქნა თავისი წიგნი ავტოგრაფით, მამამ თხოვნა შეუსრულა და ჩვენულებისამებრ წიგნებს მოკლედ წაანერა: „მიქელ პატარაძეს ავტორისაგან“. „ალექსანდრე ეუთათელს ავტორისაგან“.

მიქელს ეს არ მოეწონა.

— ბატონო ნიკო! — უთხრა მიქელმა, — ჩვენ ვვინდა რომ ბავშვებს თქვენი წიგნი თქვენივე ნაწერი, ოღონდ ისეთი ნაწერი, როგორიც თქვენისთანა მწერალს შეეფერება, — უპასუხა მან, გრძელწარწერებიანი წიგნებისათვის კი სხვა მხრეთის მიმართეთ.

სტუმრებს მოეწონათ ასეთი პასუხი. ამის გამო შეზარხოშებულ ბიჭებმა ორიოდე ქათინაურიც კი უთხრეს. მამამ გააჩერა — ქათინაურები არ უყვარდა:

— აბა, როგორ გეკადრებათ! მწერალს, რომელსაც ორ სიტყვაზე მეტის დაწერა არ შეიძლება ასეთი გრძელი და ქაინაურები ეთხოვეთ. ჩვენ კი ვეყვითი მეფეები. ან ვის აგონდებოდა შემშილი! — საწყალ ბებიაჩემს ომში დაღუპული შვილებიც მაშინ გაახსენდა, ოთხ წლის წინათ დამარხული ქმარიც თავიდან გამოიტირა. ცხარე ცრემლებით ვიტიროთ ყველამ! ხმა ეროსავე ერა შეგვაშეშედ!

ჰო, ალლოიმბაზე მოგახსენებდით! სალამის კალოს რომ შეხვეტდნენ და ბზესა და ხორაბალის აცალეკვეტდნენ, ისეთი მტვრის ბუღი იდგა, ცა აღარ ჩანდა, მაგრამ ამას ვინ დაგიდევდათ! რაც იქ ქალებსა და კაცებს წვალეს! ეუფურეტდი, პურს გადასაგდებად როგორ გვიმეტებ! თუმცა ახლა კომბაინებით მკიან და ლუწვენ, ბანა მცირე ენერგიას ხარჯავს მშრომელი კაცი!

ოისთვის მოვიგონე ყველაფერი ეს? დარწმენებული ვარ, არ ბრალობს მშრომელი, დაეგიწყარი მოგონებები არ გამოპყოლოდეს ბავშვობიდან. მოგონებები იმ ცხოვრებისეულ მოვლენებზე, რომელთა მეშვეობითაც, ეასილ სუხომლინსკის სიტყვებით რომ ვთქვათ, სამყაროს ბევრმეტენებდით „არა მარტო გონებით, არამედ—გულით“ და ჩვენთვის ფშიდათაფშავლეთ. ალლოდეი ხდებოდა ის, რაც ასე ძვირფასი იყო ჩვენი ხალხისათვის. ჩქენ ომსდროინდელი თაობა ვიყავით, ბატე ორი გაჭირვება ვვეხეთ, ბოგვიშვებია კიდევ, განა ომის გამო, რომ თავის დროზე ვერ გამოუცხვიათ პური!—გამოსაცხობი შემოგვკლია და იმიტომ—ახლა ჩვენი ბავშვები ისე მოისკრიან ამ გადუმფლეტელი პურის ნაჭრებს, ვითომც არაფერი, არ იციან, რა ძნელია მისი მოწეკვა და იმიტომ, ასე ჰგონიათ, თავისთავად მოდისო! ბავშვებს რა უნდა უთხრა, როცა დიდებმაც დაივიწყეს ბეერი რამ — სათლებით გამოაქვს ზოგიერთს პური ნაჭრები და ყრის. მე კაი დეკ-მამის შვილო, რაც არ გინდა, რად ყიდულობ?.

უფროსებში, პურის ლუკმა რომ დაუკარგავთ, ალეტდნენ, აკოცებდნენ, გაშშენდნენ და შეეპაჭნენ: პურის ბადაგდება ცოდვაო, ამბობდნენ. ისე იყო ყველა, პური მოდამ წმინდა სალოცავივით მიაჩნდათ: შე დალოცვილო, „შენი მამლ ფლის ჭირიმე, შე ფესვკურთხეულო, რა ძარღვიანი ხარო, ღუდუნებდა ბებიაჩემი და თან სასოებით ზელდა პურის ცომს.

ახლა სად არ დაინახავ პურის ნაჭერს მიგდებულს! შეზიზღელმა შემომჩიოვა, ბავშვს ფუნთუშა გავიტანე სკოლაში, რომ მოვიდა, ეკითხე, თუ შეეჭამე-მეთქი. ირაო, მითხრა, ძირს დამიგიდია და კაცმა დაიბიჯა ფეხით. მერე-მეთქი? — ვეკითხეთ. მერე არაფერი, იბურთავა ამ ფუნთუშით და როგორც უნდა მეეჭამო. რას ჰგავს ეს, შენი ეეკითხეთ. ეს არის ბავშვის გაზრდა? ნამდვილად ვერ ზრდის ბავშვს ზოგიერთი ისე, როგორც საჭიროა.

ოღონდაც! თუმცა ჩვენი ბავშვების დიდმა ნაწილმა დღეს სამ ენაზე მაინც იცის პურის სახელი და, რა თქმა უნდა, ეს კარგი საქმეა, მაგრამ გაგა ბავშვს პირველუფოელისა ისაი პატივისცემა არ უნდა ვაჩვენოთ, რაც ყველაზე მეტად ძვირფასი და სასნლხორცეულია ჩვენთვის? ალბა რეა წლის ბიჭი ყოფილა, გარდა მშობლიური ენისა, თურმე მშვენიერად ლაპარაკობს რუსულად, სწავლობს ინგლისურს, დადის მუსიკაზე, ცეკვაზე, მაგრამ, აი, ფუნთუშას კი ფეხი დაბიჯავა, მერე ბიეშიც აპყეხენ. ვინ მოთვლის, რამდენი ასეთი ფუნთუშა, ღვეზელი თუ ხაჭაპური გამოაქვეთ საკლასო ოთახებიდან დალაგებლეს.

ეესაუბრე გოგონას, რომლის ფუნთუშითაც ფეხბურთი ითამაშეს თანაკლასელმა ყმაწვილებმა. დიალოგი დაახლოებით ასე ეარიმართა:

— თამრიკო, ყრიან ხოლმე შენი ამხანაგები პურს?

— დიახ, იყიდიან, მერე ალარე შეეჭამენ და გადაგდებენ.

— კარგი მერე ეს, როგორ ფიქრობ?

— არ არის კარგი. თუ არ უნდათ, რატომ ყიდულობენ, ფულს ტყუილად რად ხარჯავენ?

ეს პატარა გოგონა, თუმცა ერთი შეზდეგით მართალია, სამწუხაროა, რომ მხოლოდ პურში დაარჯულ ფულს ნანობს, მაგრამ განა შეგვიძლია ეუსაყვედუროთ ამის გამო! — თადარიგიამბა და პრაქტიკულმა შმობელმა, ვინ იცის, არაეროხეულ დაარიგა: რაც არ გინდა, ნუ იყიდი, ფული განა ციდან ცვივეთ! არც ამაში რიიმე დასაძრახსი—ოღონდაც, რომ უნდა იცოდეს ეს ყველა ბავშვმა, მაგრამ რატომ ვვავიწყდება მთავარი!—ეს წმიდათაწმიდა ტრადიცია—მოკრძალება, ბოდიშ, მოწიწება, თაყვანისცემა პურისა, წინათ რომ უნეტარდენენ ბავშვებს ოჯახში, როცა პურის მადლს იფიცებდნენ, პურის ყუას ხატივით ემოხვეოდნენ.

პურისადმი განსაკუთრებული სათუთი, წმინდა დამოკიდებულება ძველრანლეში აქვთ გამოყენი ჩვენი ქვეყნის მოკალაქეებს, რომლებსაც თავიანთი გერბი პურის თავთავებით დაუმშვენეს.

მამაჩემი მუშა იყო, პაპაჩემი — ბელეზი. მე კი ქარხანაშიც ვგამომიცდია თავი და სოფლის შრომაშიც. ჯერ მუშა ვიყავი, მაგრამ გაპარტახების წლებში, როცა დიდი ხნით ვაიჩერეს ქარხანა, ეზნაგი, ვთესავდი, ვმკიდი და მიეჭვდი, რას ნიშნავს საკუთარი ხელით მოიწოო პური“, — ფსიოხულობთ ლ. ი. ბრეჟნევის წიგნში „ყაზრი“, რომელშიც მშრომელი კაცის ცხოვრების ძირითადი არსისა და დანიშნულების — პურის უხვი მოსავლისათვის თავდაუზოგავი ბრძოლის საინტერესო ფურცლებია გადაშლილი. დიახ, არ არსებობს ქვეყანა უფრო საპატო საქმე, ვიდრე პურის მოყვანა. აკი გუთნისდედა ყველაზე მეტად კეთილეული იყო ხალხის თვალშიც. ეს კი აკვნიდანვე უნდა ჩავუნერგოთ ბავშვებს. დაე, იცოდნენ მათ, რომ ის, ვინც პურს გადაადგამს, შეუფარავსოფს ყველაზე ხელშეუხებელსა და წმინდას, ყველაზე მაღალ, თითქმის მშობელი მიწის სიყვარულისადმი ტოლფას გრძნობას. პური ხომ თავად სიცოცხლეა და მისი ხელყოფა არ ეგების.

სამწუხაროდ, ზოგიერთს ნამდვილად აღარ ახსოვს, თუ რას ნიშნავდა სამამულო ომის დროს ერთი ნაჭერი შავი პური. ის, რომ ზოგიერთი ბავშვი ასე ექცევა პურს, უდავოდ, ჩვენი ბრალია, უფროსებისა! კახას და მის ამხანაგებს ნამდვილად ინანებენ ალბათ ლენინგრადის ბლოკადაზე!

ეკეთ, ნუფასოდეს განიდან ჩვენი ბავშვები, რაც ჩვენ განვიცდეთ და გადავიტანეთ, მაგრამ ცოდნით კი უნდა იცოდნენ! ერთმა მოშაკაცმა, ფრიად საპატო ადამიანმა მითხრა, რომ ომის დროს მოუკვდა გოგონა, რომელიც ძალიან სუსტი იყო და განსაკუთრებული კვება ესაჭიროებოდა, მაგრამ შავი პური ინანარეკენ ჰკონდა. სამსახურიდან დაბრუნებულს კარებთან შემგებებოდა, იკოცა, რომ პური ნაჭარს მოვუტანდიო. მშობელი მამა ისედაც მცირე ულუფიდან ნაწილს თავისი პატარისთვის იზოგავდა!

დიახ, ჩვენმა ბავშვებმა უნდა იცოდნენ, რომ როცა მათი ტოლები ვეყავეთ, ორიერთელ დაგვიძინია მშიერეს, ერიერთელ გვიხატია შაქრიანი ჩაი, ვეოოცებთ ითვრი პურის ნაჭერზე! რომ ახლაც მილიონობით ბავშვი შიმშილობს ჩვენს ენაზეა ეზეთ!.

ოღონდაც! ეს ეარ ეეა ეეე